

ÆREKRÆNKELSER – BEHANDLES DE GROVESTE SERIØST AF MYNDIGHEDERNE?

af professor Gorm Toftegaard Nielsen

I. Den almindelige danske holdning

Den retlige beskyttelse af æren er ikke det emne, der har tiltrukket sig størst opmærksomhed i Danmark. Medens Alvar Nelson i 1950 forsvarede sin disputats: Rätt och Ära, studier i svensk straffrätt og Henry John Mæland i 1983 sin: Ærekrenkelsler, en rettsdogmatisk undersøkelse av norsk lovgivning til beskyttelse av ære og omdømme, findes intet tilsvarende arbejde i dansk ret. Det er naturligvis vanskeligt at afgøre, om dette er udtryk for nogen reel mentalitetsforskelle inden for Norden. De fleste danskeres forståelse for æresbegrebet stammer muligvis fra 'studier' af diverse Western-film, som netop fascinerer, fordi mandens ære dyrkes, eller måske mere intellektuelt fra læsningen af islandske sagaer. Det hænder, at udlændinge med kendskab til Danmarks udstrækning under vikingetiden diplomatisk spørger, hvordan det føles at have været udsat for en sådan nedtur fra stormagt til lilleput-stat. Næppe nogen dansker opfatter forholdet således. Vi har en utrolig evne til (selv)tilfredshed: "small, but beautiful". Muligvis er det lettere end andre steder at bevare anseelsen i Danmark uanset ærekrænkelser. Således har en partileder efter udstået fængselsstraf for skattesvig formået at samle tilstrækkelige stemmer til at genvinde sin plads i folketinget. Problemet opstod derfor, om han opfyldte grundlovens krav om ikke at være "straffet for en handling, der i almindeligt omdømme [gjorde] han uværdig til at være medlem af folketinget", grundloven § 30,

stk. 1. Han blev ved 3. valg efter dommen anset for valgbar.¹ Tilsvarende lykkedes det en borgmester efter afsoning af en frihedsstraf for bl.a. at have modtaget bestikkelse at blive genvalgt til byrådet med et betydeligt personligt stemmetal.

Med denne lille præsentation af danskernes indstilling er det måske mindre overraskende, at Vagn Greve i sin artikel: Ærekrænkelser, et diskussionsoplæg på grundlag af nyere retspraksis, *Juristen* 1975 s. 471–479, slutter med et forslag om at ophæve bestemmelserne om ærekrænkelser: "Det er derimod ikke rimeligt at bevare det nuværende system med en særdeles kraftig beskyttelse af en – set med nutidens øjne – ret tilfældig form for krænkelser". Det bør tilføjes, at Vagn Greve udtrykkeligt anfører, at der fortsat vil være mulighed for mortifikationssøgsmål, ligesom kriminaliseringen af fredskrænkelser foreslås opretholdt.

II. Grove krænkelser

I dansk ret er ærekrænkelser henvist til privat påtale. Dog kan forurettede efter straffelovens § 275, stk. 2, anmode om offentlig påtale, hvis han sigtes for et forhold, der kan medføre fortabelse af hans offentlige stilling eller hverv, hvis han ikke allerede har forladt stillingen, eller kunne have haft denne følge. Tilsvarende gælder for den, der er sigtet af anonyme. Ved at henvise ærekrænkelser generelt til privat påtale har lovgiver måske et stykke henad vejen indirekte givet udtryk for samme opfattelse af æresbegrebet som Vagn Greve.

Der er i Danmark som i andre lande en vis gensidig mistillid mellem pressen og anklagemyndigheden, og sidstnævnte giver undertiden udtryk for sin utilfredshed med pressens hævdede tilbøjelighed til at forhåndsdømme mistænkte.

I det følgende vil jeg nævne 3 tilfælde fra den grovere kategori, hvor en person er blevet hængt ud som ansvarlig for en andens død enten som morder eller på anden vis. Formålet er at rejse spørgsmålet, om de groveste krænkelser behandles seriøst af myndighederne.

¹ Jfr. H. Zahle, *Dansk Statsforfatningsret I*, 1989, s. 168.

III. Den 14-årige ”drabsmand”²

Den 8. november 1986 forsvandt en 6-årig dreng, der om morgenen var på vej til bageren for sine forældre. Drengen findes myrdet, og efter ca. 2 års omfattende efterforskning synes gerningsmanden at være fundet. Således meddelte dagbladet BT den 30.9.1988, at en ledende politimand over for bladet havde bekræftet, at der ud fra den mest nøgterne vurdering alene skulle kunne være tale om en 14-årig gerningsmand, der kun manglede én dag i at være 15 år (den kriminelle lavalder). Det oplystes dog, at den 14-årige ikke havde tilstået, så sagen ville aldrig blive afgjort.

A. Politiets og anklagemyndighedens oplysninger

Dagen efter meddeler BT, at statsadvokaten og politimesteren om en uges tid vil udsende en pressemeddelelse om sagen. Pressemeddelelsen udsendes den 6.10.1988 i politimesterens navn. Afslutningen lyder:

”Disse og andre efterforskningsresultater medførte, at efterforskningen blev indledt mod en dreng, der den 8. november 1986 var under den kriminelle lavalder på 15 år. Politiets undersøgelser medførte, at mistanke blev rettet mod drengen, der dengang midlertidigt opholdt sig i Randers med bopæl i umiddelbar nærhed af knallertens findested. Drengen havde og har i øvrigt ingen tilknytning til Randers. Mistanken blev foreholdt den pågældende ved gentagne afhøringer, men han har stedse nægtet sig skyldig, og da der på grund af hans alder på drabstidspunktet ikke kunne tages yderligere umiddelbare efterforskningskridt mod ham, blev han løsladt efter afhøring.

På denne baggrund og da der i øvrigt ikke for tiden synes at være yderligere efterforskningsmuligheder, har jeg som allerede nævnt besluttet at indstille efterforskningen i sagen.

Efterforskningsmaterialet har været forelagt statsadvokaten i Ålborg, der har erklæret sig enig i beslutningen.”

Drengen var identificeret i pressen. Rigsadvokaten tog i TV-avisen klart afstand fra indholdet af pressemeddelelsen. Til månedsbladet

² Oplysningerne om sagen stammer fra Advokatnævnets kendelse af 11.7.1987.

Rapport den 14.11.1988 udtalte chefen for Rigspolicehens rejsehold, der havde ledet efterforskningen:

” – Vi mener, at der kun kan være meget ringe tvivl om, hvem gerningsmanden er. Men han manglede en dag i at være fyldt 15 år, da drabet blev begået og er dermed under den kriminelle lavalder. Vi kan derfor ikke få sagen prøvet i retten, selv om det havde været det bedste for alle parter at lade retten tage stilling til det materiale, vi har fundet frem.”

Sagen medførte voldsomt røre i medierne med krav fra bl.a. et folketingsmedlem om at sænke den kriminelle lavalder med tilbagevirkende kraft. Den 1.12.1988 meddelte justitsministeren overraskende folketingets retsudvalg, at der aldrig havde været grundlag for at rejse tiltale mod den da 14-årige, politiet manglede ganske enkelt beviser. Meddelelsen skyldtes nye oplysninger fra statsadvokaten. I april 1989 tilstod en 31-årig drabet, trak senere sin tilståelse tilbage, men blev dømt. Rigsadvokaten oplyste til dagbladet Politiken den 13.4.1989, at offentlighedens dom over den 14-årige ikke burde få konsekvenser for politimesteren eller statsadvokaten, selvom pressemeddelelsen, der fik pressen til at dømme den mindreårige, var ”yderst uheldigt udformet”. Udtalelsen sluttede med Rigsadvokatens fremhævelse af, at pressen bar sin del af skylden og derfor burde vurdere hele sagsforløbet. Kritikken af, at pressen har henholdt sig til naturlig læsemåde af anklagemyndighedens pressemeddelelse, er overraskende. Så vidt vides har det ikke været drøftet at foretage noget i forhold til rejseholdets leder.

B. Advokatens presse-indlæg

Allerede få dage efter den oprindelige pressemeddelelse meddelte dagspressen, at en kendt forsvarsadvokat af den myrdedes forældre var hyret til at føre en erstatningssag mod den nu 16-årige for at få en retlig prøvelse af skyldsspørgsmålet. Samme advokat skrev på opfordring til dagbladet BT den 23.11.1988 en kort artikel: en fiktiv historie om en 6-årig dreng, der på vej til bager en morgen standses af en 14-årig knallertkører, der først tror, at den 6-årige er en pige, og da han opdager fejlen, myrder ham. Rejseholdet afslutter sagen som opklaret. Artiklen afsluttes: ”Vi andre gætter: Fordi der nu er

skabt en indiciekæde, der sammenfattende fører frem til drengen på 14 år og 364 dage. Straffelovens § 15 siger: "Handlinger foretaget af børn under 15 år straffes ikke." Den 11. juli 1989 afsagde advokaternævnet kendelse, hvorved advokaten for tilsidesættelse af god advokatskik efter rpl. § 126 blev pålagt en bøde på 5.000 kr. Nævnet fandt, at det "fiktive" handlingsforløb var en for bladets læsere klar henvisning til den konkrete sag og sluttede: "Nævnet finder det utiladeligt – og unødvendigt – at indklagede gav en beskrivelse af den konkrete sag, som af læserne måtte forstås som hans fagligt begrundede mening om den mistænktes skyld."

IV. Den uskyldige "drabsmand"³

Den 12. november 1982 blev en mand idømt 12 års fængsel for drab på sin tidligere hustru. Domfældte påstod sig uskyldig dømt, og flere advokater havde undersøgt muligheden for at få sagen genoptaget. Medens den 3. advokat arbejdede herpå, besluttede Danmarks Radios dokumentarafdeling at undersøge sagen. Efter 1 års arbejde sendte man den 17.9.1990 en udsendelse på 1 time og 40 minutter under titlen: "Dømt for mord". Udsendelsen, der var stærkt kritisk over for politiets efterforskning, forsøgte at bevise, at domfældte ikke kunne have begået drabet på det tidspunkt, der af politiet og retten var lagt til grund.

A. Inddragelse af skolelæreren

I udsendelsen indtog omtalen af en person – afdødes kæreste, kaldet 'skolelæreren' – en fremtrædende rolle, uden at han selv medvirkede. Han havde været vidne under nævningesagen. Foruden det i sagen nævnte drab, omtales et andet drab. En anden kvinde fra samme egn blev den 16.2.1982 fundet død i sit hjem. Skolelæreren blev af politiet også afhørt i denne sag og erkendte, at han også havde haft et forhold til denne kvinde. Den 10.9.1982 henlagde politiet sagen vedr. dette andet dødsfald, da man ikke fandt grundlag for at antage, at der forelå en forbrydelse.

³ Oplysningerne om sagen stammer primært fra egne notater fra TV-udsendelsen og fra skriftvekslingen i sagen.

I begyndelsen af nævningesagen blev givet en redegørelse for den henlagte drabssag, som anklageren og forsvarerne øjensynligt var enige om ikke havde forbindelse til drabssagen.

I TV-udsendelsen bruges godt 20% af tiden udelukkende på at sandsynliggøre, at den henlagte sag også vedrørte en forbrydelse. Det oplyses bl.a. af afdødes ægtefælle, at afdøde få dage før sin død havde fortalt ham, at hun havde slået op med skolelæreren. Et spørgsmål fra TV-holdet til ægtefællen lød: "Hvornår gik det op for dig, at der er en forbindelse mellem pågældende [dødsfaldet] og så sagen i Frederikshavn". Gennemgangen af denne sag slutter med bemærkningen: "To unge raske kvinder dør samtidigt under mystiske omstændigheder, deres fælles elsker er hovedvidne [skolelæreren] i drabssagen mod".

Kort efter udtaler den advokat, der arbejder med sagen om genoptagelse, på forespørgsel om muligheden for, at drabet er begået af en anden: "Der er jo ikke så forfærdelig mange andre muligheder". Dagen efter TV-udsendelsen sender en anden advokat, som også har samarbejdet med TV-holdet, en anmodning til politiet om at genoptage undersøgelserne i den henlagte sag. Til pressen udtaler advokaten, at han mener kvinden ligesom den først afdøde blev kvalt og at gerningsmanden til de to mord udmærket kan have været den samme.

Ikke overraskende blev skolelæreren af en næsten enig presse næste dag udråbt som dobbeltmorder eller mistænkt for dobbeltmord. Uanset han i udsendelsen alene var angivet med sin titel, var han klart identificeret og blev opsøgt af pressen på sin skole næste dag. Han rettede henvendelse til en advokat. Denne udfærdigede den 20.9.1990 stævning mod Danmarks Radio og de 2 journalister bag udsendelsen. Disse blev stævnet for at have overtrådt straffelovens bestemmelser om ærekrænkelse og bagvaskelse ved at have fremstillet sagen således, at skolelæreren "meget vel kunne være skyldig i det mord, som tidligere har været behandlet af Vestre Landsret samt involveret og muligvis skyldig i det næsten samtidige dødsfald". Foruden påstand om frihedsstraf til de to journalister blev nedlagt påstand om en erstatning på 600.000 kr. til skolelæreren.

Efter retsplejelovens § 727, stk. 2 (tidl. § 725, stk. 3) kan der for en lovovertrædelse, der er henvist til privat forfølgning, ske offentlig påtale, hvis almene hensyn kræver det. Under henvisning hertil,

opfordrede skolelærerens advokat anklagemyndigheden til at overtage sagen. Anklagemyndigheden ønskede ikke umiddelbart at tage stilling til dette spørgsmål, men så vidt vides vil sagen blive domsforhandlet som civil sag. Anklagemyndigheden har således ikke ønsket at intervenere i afgørelsen af det meget principielle spørgsmål om pressens ret til meget bastant at pege på en person som mulig morder. Det er utilfredsstillende, at et så væsentligt spørgsmål skal afgøres ud fra påstande formuleret suverænt af den konkret forurettede og med mulighed for økonomisk betingede forligsmuligheder. Efter et eventuelt forlig om erstatning og ingen straf forekommer det svært at forestille sig, at anklagemyndigheden med autoritet for fremtiden kan deltage i grænsedragninger mellem pressens ytringsfrihed og sagesløse borgeres mulighed for at blive hængt ud som mistænkt for grove forbrydelser. Når en sigtet fremstilles i f.eks. grundlovsforhør, kan retten efter retsplejelovens § 31, stk. 3, forbyde, at sigtedes identitet offentliggøres. Overtrædelse af dette forbud straffes med bøde og disse sager føres med betydelig nidkærhed af anklagemyndigheden. I disse tilfælde foreligger en krænkelse af rettens afgørelse, men er det rimeligt at bruge ressourcer på at beskytte sigtede, der eventuelt senere dømmes, mod at deres anonymitet røbes for tidligt, hvis anklagemyndigheden ikke ønsker at beskytte en person, der end ikke har været sigtet, mod i TV at blive hængt ud som mulig dobbeltmorder.

Som eksempel kan nævnes: Dom afsagt af Københavns Byret den 9.2.1993, sag nr. 27604/92. Ekstrabladets ansvarhavende redaktør blev idømt en bøde på 15.000 kr. og en journalist en bøde på 2.000 kr. for at have offentliggjort navnet på en sigtet haitianer få timer før Østre Landsret stadfæstede byrettens ophævelse af navneforbudet. Rigsadvokaten havde i dette tilfælde til pressen udtalt, at anklagemyndigheden næppe ville bruge ressourcer på denne overtrædelse.

B. Beskyldninger mod politiet

Den 22.4.1991 bragte DR-Dokumentar endnu en udsendelse om drabssagen. Under titlen "Politiets blinde øje" rettedes en meget kraftig kritik af politiets efterforskning i sagen. Udsendelsen blev afsluttet med nogle spørgsmål:

”Hvornår forsvandt den afgørende del af [et vidnes] forklaring, og hvem inden for politi og anklagemyndighed bærer ansvaret for dette?”

Var det [den kriminalinspektør, der havde ledet efterforskningen], der besluttede, at rapporten ikke skulle indgå i sagen? Eller har han sammen med en kriminalassistent fra rejseholdet holdt vidneudsagnet skjult for forsvar, dommere og nævninge?”

Den nævnte del af forklaringen hævdedes i udsendelsen at give den tiltalte et sikkert alibi, hvorfor beskyldningen mod efterforskningslederen må betegnes som alvorlig. Denne begærede da også tiltale rejst efter den ovenfor nævnte § 275, stk. 2. Den 19. januar 1993 blev de 2 journalister gjort bekendt med, at anklagemyndigheden havde besluttet at sigte dem for overtrædelse af §§ 267 og 268 i forbindelse med beskyldningerne mod efterforskningslederen. Afgørelsen forelå således 21 måneder efter udsendelsen. I mellemtiden havde den særlige klageret besluttet, at drabssagen skulle gå om, og den 13.4.1992 var den oprindeligt dømte drabsmand blevet frifundet i et nyt nævningeting. Den omtalte efterforskningsleder var pensioneret.

Hvorfor anklagemyndigheden har valgt at rejse tiltale for injurierne mod politiets efterforskningsleder og ikke for injurierne mod skolelæreren, ved jeg ikke. Der er ikke afgivet nogen offentlig redegørelse for disse beslutninger. Valget kan næppe skyldes, at beskyldningerne mod politimanden er anset for grovere end mod skolelæreren. Politimanden blev angivet ved navn, det gjorde skolelæreren ikke, men var dog meget let identificerbar for store dele af befolkningen og for pressen. Omvendt er det vel den almindelige opfattelse, at der er bredere spillerum for pressens kritik af offentlige myndigheder og disses personer end for kritik af private borgere. Uden en overbevisende argumentation kan skolelæreren nok føle, at anklagemyndigheden er mere politiets end borgernes. Endelig skal nævnes, at advokatmyndighederne så vidt vides ikke i denne sag fandt anledning til disciplinærsag mod de to advokater, der i højere eller mindre grad var med til at mistænkeliggøre skolelæreren som dobbeltmorder.

V. Indenrigsministeren og bløderne⁴

Midt i 80'erne blev man i Danmark som i andre lande opmærksom på faren for, at AIDS-virus spredtes ved blodtransfusion. I slutningen af 1985 blev af sundhedsstyrelsen påbudt testning af donorblod for antistoffer for HIV-virus og påbudt varmebehandling af blodet for at inaktivere eventuel forekomst af HIV-virus. Senere viste det sig, at en person behandlet med blodplasma var blevet smittet og den efterfølgende undersøgelse i sundhedsstyrelsen viste, at hovedleverandøren af blodplasma efter styrelsens opfattelse ikke fuldt ud havde fulgt styrelsens påbud, ligesom der blev rejst kritik af sundhedsstyrelsens behandling af sagen. Det blev derfor pålagt en landsdommer som undersøgelsesdommer nærmere at klarlægge handlingsforløbet og efter omfattende undersøgelser forelå beretningen i maj 1988: "Beretning om anvendelse af ikke-screenet donorblod efter 1. januar 1986". Beretningen indeholdt bl.a. en stærk kritik af, at Rigshospitalets direktør ikke havde underrettet indenrigsministeren om en sag med en HIV-smittet bløder på hospitalet. Den pågældende sagde sin stilling op. Også andre ledende embedsmænd blev kritiseret i rapporten, der ud over tjenestemandretlige undersøgelser resulterede i, at et medicinalfirma blev tiltalt. Efter det oplyste skete dette efter, at Rigsadvokaten havde haft sagen til vurdering af, om der var grundlag for strafferetlig tiltale mod embedsmænd. Ved Gentofte Kriminalret blev medicinalfirmaet den 29.11.1989 (SS 443/1988) idømt en bøde på 15.000 kr. for tilsidesættelse af de gældende regler for håndteringen af plasmaen. Der var under sagens behandling enighed om, at det ikke kunne anses for bevist, at overtrædelserne havde resulteret i nogen smittespredning.

Adskillige personer, heraf 89 bløder-patienter, var imidlertid allerede blevet smittet med HIV-virus, før de nævnte foranstaltninger blev sat iværk. Derfor havde Danmarks Bløderforening i 1987 anlagt erstatningssag mod det offentlige og det nævnte medicinalfirma. Staten bestred erstatningskravene, men udbetalte en godtgørelse til alle smittede på 250.000 kr. Erstatningssagen blev udsat adskillige gange og var i oktober 1992 endnu ikke berammet til domsforhandling.

⁴ Oplysninger stammer i vidt omfang fra dagbladet Århus Stiftstidende 24.-31. oktober og 5. november 1992, da både anklagemyndighed og den omtalte advokat har afslået at meddele oplysninger.

Den 23.10.1992 bliver flere franske højtstående embedsmænd idømt langvarige fængselsstraffe for embedsforsømmelser i forbindelse med deres håndtering af de tilsvarende problemer i Frankrig. Formanden for Danmarks Bløderforening udtrykte sin tilfredshed med den franske dom, der har placeret ansvaret. Dog beklagede han, at politikerne gik fri. Kort efter optrådte Bløderforeningens advokat i et TV-program, hvor han meddelte, at han for foreningen ville indgive politianmeldelse mod den daværende indenrigsminister, den daværende chef for sundhedsstyrelsen og den ansvarlige for dennes lægemiddelfdeling. De ville som ansvarlige for, at 89 blødere blev smittet i 1985, blive anmeldt for overtrædelse af § 189:

”Den, som stiller til salg eller i øvrigt søger udbredt lægemidler eller forebyggelsesmidler mod sygdomme ting, om hvilke han ved, at de er uegnede til det angivne formål, og at deres benyttelse hertil udsætter menneskers liv eller sundhed for fare, straffes med fængsel indtil 6 år.”

Advokatens udtalelser skabte voldsomt offentlig røre om sagen, der blev et hovedemne i medierne. Advokatrådets formand blev af pressen spurgt, om advokatens udtalelser gav advokatrådet anledning til at indbringe sagen for advokatnævnet til afgørelse af, om der var handlet i strid med god advokatskik. Formanden meddelte, at man overhovedet ikke havde beskæftiget sig med spørgsmålet, og at der ikke var nogen sag. Den 5.11.1992 enedes samtlige partier i folketinget om at forhøje godtgørelsen til hver af de smittede, i alt 116 personer, med 500.000 kr. til 750.000 kr.

Advokaten indgav den annoncerede politianmeldelse mod den tidligere minister og de to embedsmænd. Anklagemyndigheden fandt efter en prøvelse af sagen ikke grundlag for at rejse tiltale.

Advokatens handlemåde er på flere måder speciel. Efter 5 års arbejde med erstatningssagen fandt han på grundlag af en fransk dom anledning til at forsøge at rejse straffesag. En eventuel sag mod de pågældende ville efter dansk ret normalt skulle rejses efter reglerne om embedsforbrydelser. Et sådant strafansvar var imidlertid for længst forældet, hvorfor advokaten anvendte den nævnte kvaksalverparagraf, hvis anvendelse var yderst tvivlsom. Endelig forekommer det noget specielt at indgive politianmeldelse mod en tidligere minister for hendes embedsførelse som minister, da politiet forfatningsretligt ikke har kompetence til at behandle disse sager, hvor til-

talespørgsmålet afgøres af folketinget og som pådømmes af rigsretten. På nævnte tidspunkt foretog højesteretsdommer Hornslet sine undersøgelser i Tamilsagen, så det turde være almindelig kendt, at politiet ikke er rette myndighed i sager om ministres eventuelle embedsforsømmelser. Et eventuelt strafansvar efter ministeransvarlighedsloven var imidlertid også forældet. Endelig bør naturligvis fremhæves den noget specielle sagsbehandling, det er at lancere sin beslutning om at indgive politianmeldelse i TV, før anmeldelsen overhovedet er skrevet og på denne måde hænge 3 navngivne personer ud for forsætligt at have påført en meget stor kreds af borgere risikoen for en dødelig smitte og derved forårsaget, at mere end 100 personer var blevet smittet, hvoraf over 20 allerede var døde.⁵

VI. Konklusion

Formålet med at fremdrage de 3 ovenfor behandlede sagskomplekser har været at vise, hvorledes de kompetente myndigheder, der oftest er kritisk over for pressens behandling, har forholdt sig til nogle af de groveste af de i pressen i de seneste år fremførte beskyldninger. Muligvis har andre beskyldninger været lige så grove. Dette ændrer ikke ved, at det er påfaldende, hvor passivt de myndigheder, der efter loven har kompetence til at skride ind, har forholdt sig. Anklagemyndigheden udsendte i sagen om drabet på den 6-årige selv den pressemeddelelse, der indirekte men dog forholdsvis klart indeholdt en beskyldning mod, eller som i hvert fald kastede en meget tung mistanke på en uskyldig. Rigsadvokaten tog klart afstand fra denne udtalelse, men fandt ikke, at den burde få konsekvenser, selv ikke tjenesteretligt. Rigsadvokatens kritik var ikke til hinder for, at rejseholdets chef senere fremsatte lige så bombastiske udtalelser. Heller ikke dette har så vidt ses medført konsekvenser for den pågældende. Kan anklagemyndigheden herefter med autoritet kritisere journalister for lignende overtrædelser?

Da en borger, der i hele landet er hængt ud som sandsynlig dobbeltmorder, søger anklagemyndighedens bistand i form af en offentlig straffesag til afgørelse af en pressekrænkelser, de fleste vist

⁵ Jfr. debatten i Lov og Rett 1984 s. 563 ff (Fleischer), 1985 s. 56 ff (Bratholm), 1985 s. 396 ff (Fleischer) og 1986 s. 3 ff (Mæland).

er enige om er enestående, er svaret nej, medens kritikken af politiets efterforskningsleder resulterer i en sigtelse for injurier. Det kunne let give den opfattelse, at det er grovere uberettiget at kritisere offentlige myndigheder end uberettiget at hænge borgere ud som mordere. Dette svarer ikke helt til den normale opfattelse af ytringsfrihedens grænser i et demokrati.

Advokatrådet reagerer skarpt over for den advokat, der offentligt nærmest kun har gentaget indholdet af anklagemyndighedens pressemeddelelse, medens den advokat, der ved indgivelse af politianmeldelser med samtidige eller forudgående meddelelser i dagspresse og TV, fremfører beskyldninger uden noget bevismæssigt grundlag, går fri. Det er muligt, at advokatrådet ikke har ressourcer til at forfølge disse sager. I så fald skulle man blot tone rent flag og ikke falde over de mindre syndere. Se i øvrigt Ugeskrift for Retsvæsen 1993 s. 8, hvor Højesteret stadfæster, at en advokat disciplinært er idømt en bøde på 2.000 kr. for (uden presseomtale) at have indgivet en politianmeldelse "uden konkrete holdepunkter for, at der forelå strafbart forhold".

Ovenstående er ikke et forsvar for pressens adgang til frit at fremføre injurier. Det er tværtimod en opfordring til de myndigheder, der efter loven har kompetencen til at trække grænsen i de grovere sager, til at gøre dette, i stedet for at bruge ressourcerne på mindre alvorlige krænkelser. I så fald ville deres kritik af pressen virke mere seriøs.